

Vlaams
Parlement

ingediend op **1097** (2016-2017) – Nr. 2
23 mei 2017 (2016-2017)

Amendementen

op het voorstel van resolutie

van Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Peter Van Rompuy,
Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Nevens

betreffende de circulaire economie

AMENDEMENT Nr. 1**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het derde streepje punt 3° vervangen door wat volgt:**

"3° een indicatieve doelstelling vast te leggen van 50% circulaire aanbestedingen en daartoe ook gebruik te maken van pre-commerciële aanbestedingen;".

VERANTWOORDING

De Vlaamse Regering lanceert een groene-economieconvenant ('green deal') rond circulair aankopen en wil ook werk maken van circulair aanbesteden. Hierbij is het evenwel nodig voldoende ambitie aan de dag te leggen. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) pleit voor innovatieve aanbestedingen, gericht op vraaggestuurde oplossingen die ruimte bieden voor pre-commercieel onderzoek om tot echt nieuwe oplossingen te komen, naar Nederlands, Brits en Amerikaans voorbeeld. Om voldoende circulaire aanbestedingen te realiseren, is het nodig om pre-commerciële onderzoeken als model over te nemen.

AMENDEMENT Nr. 2**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het derde streepje een punt 13°/1 invoegen, dat luidt als volgt:**

"13°/1 in voldoende financiële en personele steun te voorzien voor het transitieplatform circulaire economie, VMP 2.0 en het nieuwe Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer in een circulaire economie;".

VERANTWOORDING

De Vlaamse Regering trekt al enige tijd de kaart van een sterk materialenbeleid en van de circulaire economie. Zo bijvoorbeeld in haar Visienota 2050. Maar wie a zegt, moet ook b zeggen. De Vlaamse Regering moet daarom met voldoende middelen over de brug komen om haar leidende positie op het vlak van recycling en circulaire toepassingen te behouden en nog verder uit te lopen op andere regio's.

AMENDEMENT Nr. 3**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het derde streepje punt 18° vervangen door wat volgt:**

"18° blijvend in te zetten op het uitbouwen van Vlaanderen als een circulaire hub en het Vlaamse infrastructuurbeleid aan te passen aan de nieuw opkomende circulaire economie door de omslag te maken van Vlaanderen als logistieke draaischijf voor langeafstandstransporten naar Vlaanderen als circulaire draaischijf voor korteketenverplaatsingen, en dat in samenwerking met lokale besturen;".

VERANTWOORDING

Kiezen voor een economie met veel meer nadruk op het sluiten van kringlopen, op retour- en herstelverplaatsingen, betekent ook kiezen voor veel meer korteaafstandsverplaatsingen en veel minder verplaatsingen over heel lange afstanden. Dit werd in extenso uitgewerkt in het rapport van het Nederlands Planbureau voor de Leefomgeving, 'Circulaire economie, de fysieke omgeving en omgevingsbeleid' (2016).

AMENDEMENT Nr. 4

voorgesteld door Wouter Vanbesien

In het derde streepje punt 19° vervangen door wat volgt:

"19° *binnen het Vlaamse afvalbeleid de nadruk te leggen op het stimuleren van de circulaire economie, en afvalverwerkende bedrijven en intercommunales aan te moedigen zodat ze afvalstoffen als grondstof aanwenden en de transitie te bewerkstelligen naar een samenleving waar de hoeveelheid afval per inwoner geleidelijk tot nul wordt herleid, met ambitieuze tussentijdse doelstellingen:*

- 2020: *maximaal 100 kilo afval per inwoner per jaar;*
- 2030: *maximaal 30 kilo afval per inwoner per jaar;*".

VERANTWOORDING

Kiezen voor een circulaire economie betekent ook kiezen voor een radicaal afvalbeleid dat de hoeveelheid afval drastisch reduceert en probeert alle afvalstoffen terug in kringloop te brengen als nieuwe grondstoffen (cradle-to-cradle). Daarom moeten de ambities, vervat in het 'Uitvoeringsplan huishoudelijke afval en gelijkaardig bedrijfsafval' van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), gelijklopen met de steile ambities van de Visienota 2050. Een gefaseerde verscherping van de doelstellingen is dan aangewezen.

AMENDEMENT Nr. 5

voorgesteld door Wouter Vanbesien

In het derde streepje een punt 19°/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"19°/1 *te kiezen voor een sterk hergebruikbeleid gekoppeld aan een lokaal sociaal tewerkstellingsbeleid door:*

- a) *hergebruik te verankeren in de hele productketen;*
- b) *hergebruik te stimuleren vanuit productdesign en meer aandacht te hebben voor levensduurverlenging, modulariteit, repareerbaarheid en remanufacturing van producten;*
- c) *de financiering van hergebruik te hervormen;*
- d) *te blijven focussen op de lokale verankering van hergebruik en op de rol van de kringloopcentra, met aandacht voor innovatie en samenwerking;*
- e) *steeds aandacht te hebben voor hergebruik bij bedrijven en organisaties;*".

VERANTWOORDING

Bij het circulair maken van de economie is de verlenging van de levensduur van het product de eerste stap. Producthergebruik vermijdt extra recyclage- en energiekosten om een nieuw product aan te maken.

Het hergebruikbeleid is best gekoppeld aan een lokaal sociaal tewerkstellingsbeleid. In Vlaanderen heeft dit, sinds de erkenning van Vlaamse kringloopcentra, reeds 5400 jobs voor kansengroepen opgeleverd. Toegepast op Europese schaal zou dit voor een extra tewerkstelling van 200.000 jobs zorgen.

Volgende acties uit het 'Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval' van de OVAM, dat mede door input vanuit de kringloopsector werd ingevuld, zijn hierbij bijzonder relevant:

- het sterker verankeren van hergebruik in de hele productketen;
- het stimuleren van hergebruik vanuit productdesign, door aandacht te schenken aan onder meer levensduurverlenging, modulariteit, repareerbaarheid en remanufacturing;
- het hervormen van de financiering van hergebruik, een gevolg van het breder verankeren in de hele keten van het hergebruik;
- het blijvend focussen op de lokale verankering van hergebruik en op de rol van de kringloopcentra, met aandacht voor innovatie en samenwerking;
- het aanhouden van een permanente aandacht voor hergebruik bij bedrijven en organisaties.

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door Wouter Vanbesien

In het derde streepje punt 20° vervangen door wat volgt:

"20° Vlaanderen en de Vlaamse bedrijfswereld in het buitenland te promoten als een voortrekker van de circulaire economie en een circulair toprunnersprogramma op te maken waarbij pioniers die risico's nemen op het vlak van circulair ondernemen of de uitbouw van product-dienstensystemen recht krijgen op een nieuw soort ecologiesteun (ecologiesteun voor circulair ondernemen), en bovendien de garantie krijgen dat de resultaten die zij halen op het vlak van hulpbronnenefficiëntie of percentages hergebruik en recyclage en herproductie, binnen afzienbare tijd als norm voor de hele sector zullen worden gesteld;"

VERANTWOORDING

Een toprunnersprogramma is een goede werkvorm om bedrijven die pionierswerk verrichten, te steunen. Dit kan door ecologiesteun te richten op innovatieve investeringen van bedrijven in circulair ondernemen. De belangrijkste steun is echter dat deze 'beste praktijken' nadien als norm voor een hele sector kunnen gesteld worden.

AMENDEMENT Nr. 7**voorgesteld door Wouter Vanbesien****Aan het derde streepje een punt 32° toevoegen, dat luidt als volgt:**

"32° inzake circulair waterbeleid, in uitvoering van de doelstelling van de Visienota 2050, te komen tot een robuust watersysteem in Vlaanderen door:

- a) te blijven investeren in de Vlaamse expertise inzake het sluiten van de waterkringlopen;
- b) bedrijven te steunen die werk maken van de fosforrecuperatie uit afvalwater;
- c) steden en gemeenten te steunen die werk maken van het sluiten van de energie-, water- en nutriëntenkringloop en die onder meer kiezen voor rationeel watergebruik in hun eigen gebouwenpatrimonium;
- d) voldoende middelen uit te trekken voor de laagdrempelige expertise- en dienstverleningscentra en demonstratieprojecten die bijdragen tot eco-efficiënte waterkringlopen;
- e) het toelaten van proefprojecten of het voorzien in regelluwe zones om innovatieve oplossingen op vlak van circulair waterbeleid mogelijk te maken;"

VERANTWOORDING

De Vlaamse Regering heeft er expliciet voor gekozen om de scope en invulling van de circulaire economie, vanuit het sluiten van materiaalkringlopen, verder uit te breiden en de deelthema's duidelijk te benoemen: materialen, water, energie, ruimte en voeding. Dit is ook een bevestiging van wat wordt verwoord in de Visienota 2050 alsook in de beleidsnota Omgeving 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-2015, nr. 142/1) met onder meer 'OD 53: Via samenwerking materiaalkringlopen sluiten en kringloop-economie stimuleren'.

Ook in de openbare waterinfrastructuur liggen kansen om zich te transformeren en te innoveren naar een geïntegreerd water-, grondstoffen- en energiesysteem.

Enkele praktijkvoorbeelden van Vlaamse expertise inzake het sluiten van de waterkringloop:

- waterhergebruik bij de drinkwatermaatschappij IWVA (Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht);
- fosforrecuperatie uit afvalwater door Nuresys;
- het sluiten van de energie-, water- en nutriëntenkringloop in de stad (bijvoorbeeld in het geval van het project De Nieuwe Dokken in Gent);
- rationeel watergebruik in het gebouwenpatrimonium van de steden en gemeenten;
- de LED-werking (Laagdrempelige Expertise- en Dienstverleningscentrum) en demonstratieprojecten van het Vlaams Kenniscentrum Water (Vlakwa). Met zijn LED-werking zorgt het Vlakwa voor ondersteuning van kmo's en non-profitorganisaties met gratis eerstelijnsadvies en begeleiding inzake invoering en/of verbetering van productie, zuivering of management van het bedrijfswater. Met hun demonstratieprojecten zorgt het Vlakwa voor ondersteuning van bedrijven rond de invoering van 'duurzame technologieën op het gebied van water';
- het toelaten van proefprojecten of het voorzien in regelluwe zones om innovatieve oplossingen op vlak van circulair waterbeleid mogelijk te maken, ook als daarvoor tijdelijk wordt afgeweken van bepalingen uit het Bodemdecreet of uit het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM).

AMENDEMENT Nr. 8**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het vierde streepje punt 1° vervangen door wat volgt:**

"1° de ingebouwde veroudering van producten te verbieden, om de wettelijke garantieduur van producten te verlengen van 2 jaar tot 5 jaar en het vermoeden van niet-conformiteit van 6 maanden tot minstens 2 jaar;".

VERANTWOORDING

Met dit amendement wil de indiener dit punt uit voorliggend voorstel van resolutie iets concreter maken door concrete termijnen voor te stellen aan de Federale Regering inzake garantieduur en niet-conforme levering (verborgen gebreken).

AMENDEMENT Nr. 9**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het vierde streepje punt 3° vervangen door wat volgt:**

"3° in te zetten op de verdere vergroening van de fiscaliteit, met name via een fiscale taxshift voor een circulaire economie waarbij arbeid goedkoper en het inzetten van nieuwe grondstoffen duurder wordt;".

VERANTWOORDING

Een taxshift kan ook op Vlaams niveau, bijvoorbeeld door arbeid goedkoper en grondstoffenverbruik duurder te maken.

AMENDEMENT Nr. 10**voorgesteld door Wouter Vanbesien****Aan het vierde streepje een punt 4° toevoegen, dat luidt als volgt:**

"4° producenten te verplichten om door middel van een productpaspoort betrouwbare informatie ter beschikking te stellen over de materiaalsamenstelling van hun producten, de levensduur en de herstelbaarheid ervan;".

VERANTWOORDING

Een productpaspoort zou heel wat garanties kunnen bieden voor klanten, maar ook voor verschillende vormen van hergebruik, recyclage of remanufacturing.

AMENDEMENT Nr. 11**voorgesteld door Wouter Vanbesien****Aan het vierde streepje een punt 5° toevoegen, dat luidt als volgt:**

"5° concrete doelen inzake repareerbaarheid en remanufacturing in te stellen, waarbij producten maar tot de markt toegelaten worden als ze tussentijds herstelbaar zijn, als ze na gebruik weer volledig uit mekaar te halen zijn en als de materialen of componenten te hergebruiken zijn;".

VERANTWOORDING

Het is belangrijk voor repareerbaarheid en remanufacturing voldoende ambitieuze doelstellingen vast te leggen. In beide gevallen kunnen geheel nieuwe economische sectoren gecreëerd worden, die ook veel zinvol werk kunnen bieden aan lager geschoolden.

AMENDEMENT Nr. 12**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het vijfde streepje punt 1° vervangen door wat volgt:**

"1° voor het einde van 2017 een streefcijfer voor te stellen om de hulpbronnen-efficiëntie op EU-niveau (EU: Europese Unie) tegen 2030 met 30% te verhogen ten opzichte van het niveau in 2015, afzonderlijke streefcijfers vast te leggen voor elke lidstaat en deze doelstellingen op te nemen in het Europees Semester;

1°/1 de Ecodesignrichtlijn om te vormen tot een richtlijn voor circulair ontwerpen (Circular Design Directive) met concrete doelstellingen voor het ontwerpen van producten die makkelijker kunnen worden onderhouden, hersteld, verbeterd, gereviseerd of gerecycleerd en voor het ontwikkelen van de diensten die de consument in dit opzicht nodig heeft (onderhouds- en hersteldiensten), gekoppeld aan fiscale maatregelen om circulaire producten en diensten te bevorderen (bijvoorbeeld de mogelijkheid van een btw-nultarief);".

VERANTWOORDING

Europa trekt ook de kaart van de circulaire economie, maar het tweede pakket was minder ambitieus dan het eerste. De lat moet voldoende hoog gelegd worden. Er is nood aan een volwaardige richtlijn rond circulair ontwerpen.

AMENDEMENT Nr. 13**voorgesteld door Wouter Vanbesien****In het vijfde streepje punt 5° vervangen door wat volgt:**

"5° grondstoffen uit conflictgebieden verantwoord te betrekken, akkoorden rond fairtradegrondstoffen te sluiten en de uitvoer van (afval) secundaire grondstoffen naar derde landen te vermijden tenzij in het kader van bilaterale overeenkomsten voor een verantwoorde recyclage;".

VERANTWOORDING

Het dumpen van afval in derdewereldlanden moet tegengegaan worden. Anderzijds kan in ontwikkelingslanden soms wel op een goede manier werk gemaakt worden van hergebruik of recyclage, maar dan wel binnen sluitende akkoorden die voldoende sociale en ecologische garanties bieden.

